

YTTRANDE

2011-03-31

Dnr 2010/42

Socialdepartementet

Organiserade Aspergare

103 33 Stockholm

www.aspergare.org

Angående Friskare tänder till rimliga kostnader Ds 2010:42

Organiserade Aspergare är en förening främst för oss med olika former av högfungerade autism såsom Aspergers syndrom (AS), Högfungerande autism (HFA) och atypisk autism. Vi arbetar för att förbättra villkoren för oss med AS och andra högfungerande autister. Vi är drygt 200 medlemmar från 19 län runt om i Sverige. Vi bedriver olika verksamhet såsom träffgrupper och påverkansarbete inom olika nivåer. Vi i Organiserade Aspergare anser att Aspergers Syndrom och andra autismspektrumtillstånd inte nödvändigtvis enbart är funktionshinder utan tvärtom har mycket positiva sidor, någonting som lite väl sällan diskuteras i offentlig debatt. Mer information på www.aspergare.org

Sammanfattning

Utredningen föreslår reformer som ger fler grupper i samhället tillgång till tandvård till rimliga kostnader, men detta får inte ske på bekostnad av att personer inom autismspektrumet förlorar sina möjligheter till nödvändig tandvård. Vi konstaterar att förslaget att ändra tandvårdslagen 8 a § är en kortsiktig ekonomisk åtgärd som får långsiktiga negativa konsekvenser då många autister tvingas söka mer insatser än vad som tidigare varit aktuellt, och vi anser att detta innebär ett intrång i den personliga integriteten. Organiserade Aspergare anser att personer som tillhör LSS personkrets i Tandvårdslagen (lag 1985:125) även i fortsättningen ska räknas till de som kan använda tandvård till hälso och sjukvårdsavgift.

Bör beaktas

Inga organisationer för autister har bjudits in till denna remissomgång. Denna remiss är av

www.aspergare.org

både stort intresse och har stor betydelse för oss inom autismspektrum.

Denna fråga berör oss i högsta grad. Vi konstaterar att utredningen föreslår många förbättringar för flera grupper, dock tycker vi inte att det ska behövas försämringar för vissa för att fler ska få tillgång till tandvård till rimliga kostnader.

Avsnitt 7.4 i remissen

I detta avsnitt föreslår utredningen att lagen ska ändras, då vissa grupper som nämns tandvårdslagen 8 a § inte längre ska erbjudas möjlighet till tandvård till hälso och sjukvårdsavgift. Utredningen bygger på ett resonemang som kommer från intresseorganisationen Sveriges Kommuner och Landsting, och som syftar till kortsiktiga ekonomiska besparingar. Vi föreslår istället det långsiktiga perspektivet, där insatser enligt LSS ges till de personer som tillhör de klart definierade personkretsarna.

Vi förstår inte heller vad som uppfattas som en vinst i att begränsa rätten till tandvårdsstöd till de som inte bara omfattas av LSS, utan har pågående insatser. Skillnaden blir ju att personer som ligger precis på gränsen att klara sig utan insatser enligt LSS i praktiken kommer att drivas till att ansöka om någon LSS-insats för att kunna få tandvårdsstöd. Då innebär ju inte denna begränsning någon ekonomisk vinst, utan tvärtom att det drivs fram LSS-insatser som annars kanske inte hade behövt vara aktuella. Det gynnar vare sig samhället eller individen.

Många inom autismspektrumet har motoriska svårigheter, eller svårt med perception, vilket betyder att möjligheten till tandvård till hälso och sjukvårdsavgifter enligt tandvårdslagen 8 a § är mycket viktig för den allmänna hälsan och en förutsättning för att hålla tänder och mun friska.

Dessutom ingår problem med den exekutiva förmågan, igångsättningsproblematik, i autismspektrumtillstånd. En person med en autismspektrumdiagnos kan ha stora svårigheter även med själva steget att verkligen vända sig till kommunen och ansöka om insatser, även sedan han förstått att de finns att få och känner ett stort behov av dem. Om den nya lagen antas och rutinerna ändra riskerar många av oss att helt hamna utanför tandvården då det kan ses som ett för stort steg för vissa att börja med nya rutiner.

Autismliknande tillstånd såsom Aspergers syndrom innebär synnerligen tärande svårigheter,

inte minst med att klara av de krav som vi ofta får på oss just för att vi utåt sett ser "normala" ut. Det är oerhört viktigt att vi som har denna problematik blir bedömda och bemötta utifrån förståelse för detta. Nu blir det ofta precis tvärtom, just för att kunskaperna om detta saknas. Utvecklingen när det gäller tandvårdsstödsfrågan ser vi som ett påtagligt utslag av just denna problematiska brist på insikt och förståelse för vår grupp och våra förutsättningar i samhället.

Inte minst måste det ifrågasättas hur det skulle kunna anses mer rimligt att förekomsten av vissa redan beslutade insatser ska vara en mer avgörande parameter för att få rätt till ett visst ekonomiskt stöd, snarare än vilka faktiska svårigheter man har.

Slutsats

Mot det ovan sagda anför således Organiserade Aspergare, Förening för aspergare och andra högfungerande autister,

- **Att** det ska anses helt klarlagt att tandvårdslagens (lag 1985:125) ordalydelse "omfattas av lagen LSS (lag 1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade" aldrig ursprungligen var menad att tolkas som något annat än just vad det rent språkligt innebär, i samma betydelse som man alltid menar med orden "omfattas av" en lag.
- **Att** utredningens förslag är ekonomiskt kortsiktigt med stora långsiktiga negativa konsekvenser, då många autister måste söka mer insatser än vad vi egentligen vill ha, vilket är samhällsekonomiskt negativt och för oss som grupp ett stort intrång i den personliga integriteten.
- **Att** personer som tillhör LSS personkrets i Tandvårdslagen (lag 1985:125) även i fortsättningen ska räknas till de som kan använda tandvård till hälso och sjukvårdsavgift, för att säkerställa en rimlig och fungerande tandvård för personer inom autismspektrumet.

Dag som ovan

Anders Falk

Vice ordförande Organiserade Aspergare, riksföreningen

Johannes Sandquist

Ordförande Organiserad Aspergare, riksföreningen

Anders Perner

Ordförande Organiserade Aspergare, lokalförening Stockholm